

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
«КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ
ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»**

ХОРЕОГРАФІЧНА СЮЇТА «МОМЕНТ»

(за мотивами однойменного твору Володимира Винниченка)

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи

(творчого проєкту)

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**Здобувача вищої освіти
2 курсу 2Н групи
Євтушенко Поліни Олегівни**

**Керівник:
доцент
заслужений працівник культури України,
доцент кафедри хореографічних
та мистецьких дисциплін
Ольга БІЛАШ**

**Рецензент:
Юлія БОБРОВНИК**

Захищено на засіданні екзаменаційної комісії

Протокол № ____ від _____ р.

Київ, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ.....	6
ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ	10
Лібрето.....	10
Форма, жанр, стиль. Ідейно-тематичний аналіз.....	11
Характеристика персонажів.....	13
Архітектоніка.....	14
Характеристика музичної основи хореографічного твору...	15
Сценарно-композиційний план.....	16
Сценографічне оформлення.....	17
ВИСНОВКИ.....	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20
ДОДАТКИ.....	21

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми творчого проєкту. Проблема «щастя» була розглянута в багатьох науках, а також досліджена в багатьох соціально-психологічних проєктах, які допомагають «знайти себе», прийняти ієрархію цінностей, світогляду та справлятися з власними емоціями. Тож широкомасштабна категорія людей проявили інтерес до вирішення поставленого завдання. Щодо розкриття поняття «щастя» в мистецтві та літературі, то ця категорія сягнула найбільших масштабів. Митці влучно і тонко висловлюють свої філософські думки на паперах, полотнах, сценах за допомогою самопізнання, фарб, пластики тіла чи музичних інструментів. В першу чергу вони пізнають себе, а потім допомагають іншим знайти і зрозуміти це «щастя».

Цікавим прикладом порушення проблеми «щастя» є імпресіоністична новела «Момент» В. Винниченка, яка вважається перлиною його творчості і є яскравим прикладом модернізму, де через детальний психологічний аналіз внутрішнього світу героя автор розкриває універсальні питання моралі, вибору та самопізнання. Любов і щастя — це те, чого споконвіку прагне досягти людство. Але письменник не був би новатором у порушенні цієї проблеми, якби не спробував розв'язав її по-новому. Винниченко демонструє, що люди інколи втрачають своє щастя не фривольно, підкорюючи свої вчинки суворим критеріям моралі, тим самим вагаються, аби затримати й продовжити його і врешті-решт гублять своє щастя назавжди.

Момент щастя — це мить: закохані раптово розлучаються назавжди, оскільки, за Винниченком, щастя полягає у «свободній волі», у відсутності тягара та обов'язків, що часто супроводжують тривалі стосунки. Людина перетворює свято кохання на побутовий елемент щоденного життя. Звідси і оцінка: «Щастя — момент. Далі вже буденщина, пошлість».

Сюжет новели «Момент» Володимира Винниченка раніше не використовувався в хореографії і був втілений у хореографічній сьюті

«Момент» вперше. Тому це стало провідною темою для творчого проєкту «Хореографічна сюїта «Момент»».

Метою творчого проєкту є створення хореографічної сюїти «Момент» за мотивами однойменного твору Володимира Винниченка, а також набуття практичного досвіду під час роботи з професійними виконавцями, набуття і розвиток постановчих здібностей як хореографа.

Завдання творчого проєкту:

- відтворити на практиці мету творчого проєкту;
- обґрунтувати теоретичну складову творчого проєкту;
- дослідити відтворення твору в різних видах мистецтва;
- розкрити ідейно-тематичне та композиційне рішення постановки;
- застосувати комплекс загальних та фахових компетентностей у процесі реалізації творчого проєкту;
- проаналізувати багатоаспектність поняття «щастя»;
- пропаганда та поширення літературного твору.

Новизна творчого проєкту представлена:

- оригінальним відображенням історії кохання однієї з найвідоміших робіт Володимира Винниченка засобами хореографії;
- створення сюїти на музику видатного українського композитора Євгена Станковича;
- застосуванні авторських методів постановочної роботи, що полягає у роботі з виконавцями через онлайн-платформу zoom і в залі;
- залучення виконавців різного рівня підготовки і поєднання їхніх технічних можливостей у гармонійній хореографічній композиції за допомогою синтезу лексики класичного та сучасного танцю.

Практичне значення творчого проєкту. Хореографічна сюїта «Момент» може бути продемонстрована як цілісно, так і окремими епізодами на провідних концертних і театральних сценах України та світу для професійних колективів.

Участь танцівників у проєкті сприяє підвищенню їх виконавського рівня, розширенню акторського діапазону та удосконаленню технічних можливостей у дуетному танці.

Щодо визначення виховної та просвітницької ролі творчого проєкту, то вона постає перед глядачами у вигляді яскравого протиставлення між усталеною, традиційною мораллю з її суворими вимогами та природними, пристрасними принадами душевних та тілесних поривань двох молодих людей. Це можливість танцівникам й глядачам познайомитися з творчістю В. Винниченка та прекрасною музикою українського композитора Євгена Станковича.

Апробація творчого проєкту. Хореографічна сюїта «Момент» буде продемонстрована на практичному показі екзамену з освітнього компоненту «Мистецтво балетмейстера» та вже була продемонстрована на передзахисті.

Структура та обсяг пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, аналізу літератури та джерел, художньо-аналітичних відомостей творчого проєкту, висновків, списку використаних джерел (11 найменувань), додатків (3 найменувань). Загальний об'єм роботи 22 сторінки.

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ

Задля успішної розробки та втілення творчого проєкту було виконано ряд пошукових робіт, основні завдання яких передбачали: опрацювання різноманітних наукових праць, фахових статей, стверджень і творів літературного доробку, їх аналіз, порівняння; узагальнення психологічно-філософських висновків, синтез наукових досліджень поняття «щастя» різних епох, аналіз літературних творів, де порушено дане питання та перегляд театральної вистави і короткометражного фільму.

Публіцистичні статті висловлюють цікаві судження стосовно трактування поняття «щастя» у працях давньогрецьких філософів, які ще в античні часи окреслили ідею задоволення як важливої цінності, що має прямий зв'язок із течіями гуманізму і гедонізму.

Варто зазначити, що саме ці два напрямки актуальні в сучасній психології і зараз, де вони виступають як головні категорії поняття «щастя».

Окрім таких більш філософських стверджень, існує і більш наукове поняття про «щастя», яке описав у своїх працях Едвард Дінер, професор соціальної психології. Він вважає «щастя» суб'єктивним поняттям, оскільки його неможливо об'єктивно оцінити й виміряти [5].

Щодо філософської точки зору, аналіз феномену «щастя» сьогодні є дуже актуальним у сучасному суспільстві і привертає увагу соціальних філософів, психологів, науковців. Серед цих дослідників можна відзначити такі імена, як Д. Балакін, Ю. Барабаш, Г. Верба, І. Гузар, В. Єрн, І. Іванько, Ф. Поліщук, Д. Чижевський та інші.

Найбільш відомий філософ, просвітитель-гуманіст, «український Сократ» – Г.С. Сковорода прагнув віднайти формулу щастя, яка б допомогла людству його знайти. Григорій Коваленко у своїй праці «Григорій Сковорода, його життя і твори» пояснює в розділі «Самопізнання і щастя», що в основі мудрості Сковорода кладе самопізнання. Про це не раз він каже у своїх працях. Наприклад, у творі «Дружня розмова о душевнім мирі» Григорій пише: «Нема нічого важнішого або кориснішого й величнішого, як узнати самого себе і відчувати в нашому попелі заховану іскру блаженства. Звідси родиться тес

благословенне царство – могли володіти собою (панувати над собою): і на рухах душевних, лютіїших тигрів, як на колесниці, запряженій львами, їхати. Всіх наук насіння в середині людини ховаються ...». [7]

До того ж, не тільки психологія і філософія доторкнулись до теми «щастя», вчені також сюди відносять нейронауку, біологію та фізіологію. Нейробіологи провели дуже велику кількість досліджень, виявивши неодмінну роль гормонів, генетичних факторів та мозкових структур, що відповідають за регуляцію емоційного стану індивіду.

В сучасному стані речей поняття «щастя» прийнято вважати, як річ дещо абстрактну, проте цілком науково доведений факт, що щастя таке ж реальне, як і багато наукових тезисів у нашому житті.

Майже кожен твір того часу присвячений пошуку естетичної, суспільної та особистої гармонії в сучасному світі. Митці намагались відтворити ці проблеми за допомогою власних форм та методів, шукаючи вихідні точки зі складних конфліктів, що виникали перед новою людиною ХХ століття.

Цікавим прикладом порушення проблеми «щастя» є імпресіоністична новела «Момент» В. Винниченка [2]. Згідно з відгуками літературних критиків, у той період митець перебував на вершині слави і «розбудовував свою лабораторію психологічного аналізу», а сам твір вважається перлиною його творчості.

Новела є яскравим прикладом модернізму, де через детальний психологічний аналіз внутрішнього світу героя автор розкриває універсальні питання моралі, вибору та самопізнання.

Тема «щастя» неодноразово розкривалась в літературній течії, проте дещо менший відгук вона знайшла в драматичних творах та кінематографії. Якщо окремо проаналізувати хореографічне мистецтво, то там складно знайти хореографічну картину чи балет, посвячений даній темі, але варто сказати, що сама емоція «щастя» зустрічається чи не у кожному танці. Адже сам сплеск емоцій і є апогеєм чи взагалі фіналом багатьох творів хореографічного змісту.

Також свою екранізацію отримав і твір В. Винниченка «Момент». Це короткометражний фільм, екранізація за оповіданням режисера Олександра

Тесленка. Проте варто зазначити, що глядачі не залишились у захваті від даної картини, адже вони зазнають, що акторам не вистачило щирості та акторської гри. Тому, аналізуючи коментарі критиків, можна дійти висновку, аби зрозуміти геніальність цієї новели, варто все ж таки буде її прочитати в оригіналі.

Або є інший варіант – сходити на театральну постановку «Момент кохання» в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка [12]. Виконують цю виставу достатньо рідко, але вона завжди збирає аншлаги, адже користується попитом серед глядача. Деякі поціновувачі театального мистецтва відвідують її і вдруге, і втретє, адже надзвичайно вражені акторською грою головного героя п'єси і хочуть поглянути на це ще і ще.

Для поглиблення знань з методики балетмейстерсько-постановочної діяльності, архітектонічної розробки хореографічних творів, створення сценарно-композиційного плану стали у нагоді праці всесвітньо відомих балетмейстерів:

1. Рехвіашвілі А.Ю., Білаш О.С. «Мистецтво балетмейстера», в якій «подана характеристика аспектів вивчення хореографії в контексті дисципліни. Просторово-часова природа хореографії та її місце серед інших видів мистецтва. Жанрова структура хореографічного мистецтва та система видового розподілу». В навчальному посібнику розглянуто ключові поняття, якими має досконало володіти балетмейстер, описано основні компоненти створення балетної вистави. [10]

2. Зубатов С. Стиль викладання в хореографії. Київ : Ліра-К, 2019. [6]

У роботі описано різні стилі викладання, що на думку автора виключають поняття «універсального» методу, адже ефективність залежить від здатності адаптувати індивідуальний підхід до учнів. Автор наголошує на значенні психологічного контакту, підтримки, довіри.

У книзі підкреслено, що хореографічне навчання має не тільки будувати техніку, а й розвивати художнє мислення, самовираження.

3. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. [4]

Посібник детально описує різні види танцю: класичний, народний, народно-сценічний, характерний, історично-побутовий, героїчний, естрадно-спортивний, бальний танець, пантоміма. Це дає змогу краще орієнтуватися в стилістичних особливостях кожного напрямку та їхньому місці в сучасній хореографії.

У другій частині книги розглядаються умовні позначення танцю, його малюнок, композиційна побудова, сценічна обробка народного танцю, елементи музичної форми. Автор також розповідає про роль музичного супроводу, драматургію танцю, художні прийоми композиції, балетмейстерський план створення хореографічного твору.

4. Бевз М. Аналіз професійних компетентностей під час вивчення дисципліни «Мистецтво балетмейстера» (освітній рівень «бакалавр») Культура і сучасність. 2017. [1]

Бевз підкреслює, що балетмейстер — це не лише постановник танцю, а й організатор творчого процесу, педагог, комунікатор та автор художнього задуму. Це багатогранна особистість, яка поєднує в собі мистецькі, аналітичні та управлінські навички. Стаття акцентує увагу на важливості компетентнісного підходу у підготовці хореографів. Це означає, що навчання має бути спрямоване не лише на передачу знань, але й на формування практичних умінь та навичок, необхідних для професійної діяльності.

ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Хореографічна сюїта «Момент»

(За мотивами однойменного твору Володимира Винниченка)

1. Лібрето

Епізод 1

Весна. Прикордонне село. Контрабандист привозить політичного в'язня Шехерезаду до повітки й наказує заховатись. Тим часом головному герою неспокійно на душі, холодіє в грудях перед невідомим.

Епізод 2

У клуні революціонер побачив молоду вродливу панночку і від несподіванки закам'янів. Вона сиділа на розкиданій соломі, якраз проти дверей, в гарному міському вбранні. Вони знайомляться, панна галантно проводить рукою навколо себе і трохи посувається на соломі, ніби звільняючи місце Шехерезаді. З'ясовується, що вони разом будуть перетинати кордон і молоді люди починають весело перемовлятися.

Далі до повітки стурбовано заходить перевізник і повідомляє, що стражники почали обходити хати, розшукуючи якусь панночку, і незабаром дістануться й до його оселі. Віддає втікачам селянський одяг, наказує переодягнутися та терміново вирушати з села до лісу, де проходить прикордонна межа.

Епізод 3

Головні герої прямують в ліс. Вони перебиралися від дерева до дерева то повзучи, то перебігаючи. Ворожо озирались та прислухались, аби не налізти на варту – небезпека могла чатувати на них будь де. А ліс наближався все ближче та ближче. Темна стіна лісу ставала вищою, виразнішою. Пані з революціонером напружено водили очима по стіні, пролізали поглядом між дерева і нишпорили між ними, ховаючись від прикордонників, ловлячи кожний писк, кожний рух лісу.

Нарешті втікачі підходять до кордону, їхні серця починають стукати швидше, і вони вирішують кинутись через межу разом, не озираючись на

крики й постріли. Побігли. Пара чула вибухи, гуки, вони летіли не зважаючи ні на що, лише блискаючи очима.

Епізод 4

Ось і кінець межі, стіна лісу вже позаду, а разом з нею і страх смерті. Панночка і революціонер сплітаються в обіймах у пориві емоцій, відчуття справжнього щастя. Їх уста жадібно зливаються один з одним, важко дихаючи. Вони довго сиділи у траві, дихання ставало рівніше. Сонце пекло, кущі шепотіли. Потім панна підвелась, обхопила голову Шехерезади і припала довгим жагучим поцілунком.

Підводячись, героїня важко, з каменем на душі прошепотіла, що їм так буде краще і пішла, залишивши свою хустку.

Епізод 5

Шехерезада залишається один, встигнувши поцілувати лиш край її сукні на прощання. Він більше ніколи не дізнається про неї, лиш спогади будуть в його пам'яті, її чистий образ та хустка. Душа його огорталась смутком, але він все розумів і мовчки відпустив, поважаючи таке рішення Панни.

2. Форма, жанр, стиль. Ідейно-тематичний аналіз

Тема – «Щастя — мить. Далі вже буденщина, вульгарність». Проблема природності душевних і тілесних поривань людини.

Ідея – усвідомлення скороминущості щастя в умовах ризикованої для життя ситуації.

Надзавдання – порівняння природної сутності людини і моралі, нав'язаної суспільством на прикладі сенсу «щастя».

Наскрізна дія – перехід через кордон, спалах почуттєвої любові панночки та революціонера на межі щасливого життя і смерті. Їх зустріч – дивовижний подарунок долі двом самотнім душам.

Конфлікт – проблема любові і щастя людини, як миті вічності, життя і смерті.

Форма – хореографічна сюїта.

Хореографічна сюїта — це композиція «...яка складається з декількох танців, що поєднуються однією темою та чергуються за принципом контрасту». [3]

Після аналізу багатьох робіт можна сказати, що особливості хореографічної сюїти визначені багатозначністю, циклічністю, які пропонують логічну послідовність танців-частин. Танці-частини, що входять в сюїту можуть бути одного або різних жанрів.

Особливістю драматургії сюїти являється співвідношення драматургічної самостійності, кожної її частини з драматургією розвитку танцювальної дії всієї сюїти. При цьому танцювальна дія кожної частини розвивається за своїми внутрішніми законами драматургії, формуючи логіку, смислову завершеність змісту та композиції. Це забезпечує кожній частині право на самостійне сценічне життя. [8, 81]

Саме тому, для визначення форми постановки була обрана хореографічна сюїта, яка може об'єднати однією темою усі необхідні частини сюжету воедино, при цьому не розділивши їхньої сутності. До того ж, кожен епізод може розглядатися як самостійний номер.

Жанр – лірична драма

Лірична драма— це такий драматичний твір, у якому помітну роль відіграють ліричні елементи. В центр зображення автор виносить внутрішній світ героїв. У ліричній драмі значно посилюються естетичні функції умовності, деформуються часові та просторові параметри, складнішою стає композиція, домінують асоціативні зв'язки. [11]

За жанром сюїта є лірико-драматичною. У центрі уваги – внутрішній світ двох закоханих людей, їх почуття і переживання. Протягом сюїти змінюється стан головних героїв вони приймають цей світ, прислухаються до свого серця і впевнено йдуть до спільної мети. Одним із провідних мотивів постановки є доказ глядачеві, що наше життя є тільки в наших руках, і ми здатні вистояти будь-які труднощі, якщо справді прагнемо бути щасливими.

Стиль – синтез класичного танцю з елементами вільного танцю.

Для створення хореографічної сюїти був здійснений синтез даних стилів хореографічного мистецтва. Це дало можливість для глибшої та яскравішої передачі хореографічних образів, а також допомогло розкрити у повній мірі задум.

Яскравим прикладом синтезу класичного танцю із вільною пластикою можна побачити в хореографічних творах Олексія Ратманського. Суть явища трансформації класичного танцю в балетах О. Ратманського полягає в тому, що за основу хореографічного тексту вистави він бере класичний танець, а потім додає елементи танцю модерн, контемпорарі, джазу, вільної пластики, пантоміми, побутового жесту. Зasadничих принципів класичного танцю (виворотність, апломб, позиції ніг, пальцева техніка) балетмейстер не відхиляє, проте і канонічно їх не дотримується. Класичний танець у його виставах — щось на зразок згаданої вище бактеріальної клітини, основи, до якої потрапляє чужорідна ДНК, тобто елементи і прийоми інших танцювальних систем. Через це класичний танець у виставах сучасного балетмейстера набуває нової форми, нового потенціалу і зрештою трансформується в оригінальний синтетичний виражальний засіб. [9, 69]

3. Характеристика персонажів

Шехерезада. Спочатку герой, молодий, сповнений енергії та оптимізму, сприймає смерть на рівні сміху, гри. Він навіть дозволяє собі «пожартувати» зі смертю: «Я — будучий мертвяк» [2]. Головний герой не відчуває страху перед смертю, сприймаючи її як природну частину життя. Він спокійно осмислює можливість загибелі, вважаючи протиприродним не саму смерть, а вбивство, вчинене однією людиною щодо іншої. Зіткнення з межею між життям і смертю лише посилює його внутрішні переживання, пробуджуючи глибокі стани страху, тривоги і передчуття кінця.

Так само протиприродними, на думку героя, є інтимні стосунки між чоловіком і жінкою, скуті умовностями й моральними приписами, які в'яжуть їх по руках. Для нього еталоном стосунків є взаємини кузьок, пташок, у яких «нема незаконнорождених..., паспортів, моралів» [2]. Для Шехерезади стосунки з жінкою — це природний прояв життєвого інстинкту, продовження

роду, вільний від заборон і обов'язків. Його почуття — насамперед імпульсивний тілесний потяг, не обмежений суспільними нормами. Проте, коли дівчина пропонує більше не зустрічатися, він із повагою приймає її рішення і погоджується, хоч у глибині душі його розум і протестує, і дивується цьому вибору.

Образ Пани в новелі – це втілення ідеї вічної жіночності, краси й загадкової незбагненності. Це справжня міська панна, гарно взута і одягнена. Дівчина мала галантну поведінку, була навчена манерам. З самого початку знайомства викликає до себе повагу, вільна у своїх думках і словах. Якщо в «Шехерезади» почуття до дівчини виникли відразу, то в неї симпатія переростає в закоханість поступово. Дуже смілива й відважна, готова на все заради поставленої мети.

В екстремальній ситуації «вона здавалась якимсь дивним, прекрасним звіром, сильним, напруженим, диким», «очі горіли їй, лице дрижало великим, безумним щастям побіди, побіди життя» [2]. Стальна характером дівчина, зі своїми поглядами на життя, яка мала силу сказати революціонерові, що їх кохання повинно вмерти зараз, щоб, як хтось сказав, ніколи не вмирати.

Прикордонники – досвідчені, серйозні, ворожі, звиклі до постійної небезпеки.

4. Архітектоніка

1) *Експозиція* – привезення політичного в'язня до повітки, у якій треба сховатись і перечекати до переходу кордону.

2) *Зав'язка* – знайомство Панночки та революціонера, з'ясування спільної мети та зародження кохання.

3) *Розвиток дії* – втеча через ліс.

4) *Кульмінація* – перебіг через кордон під кулями, з найвищої точки відчуття страху до відчуття безумного щастя. Спалах почуттєвої любові.

5) *Розв'язка* – прийняття важкого рішення про розлучення аби зберегти спогади про мить щастя.

5. Характеристика музичної основи хореографічного твору

Хореографічна сюїта «Момент» створена на музику відомого українського композитора Євгена Станковича, а саме на один із важливих творів «Українська поема» для скрипки та симфонічного оркестру.

Творчість видатного українського композитора сучасності поєднує риси українського фольклору, модернізму та симфонізму ХХ століття, а даний музичний твір емоційно насичений, драматичний, сповнений внутрішньої боротьби та глибоких почуттів — характерних рис мистецтва Станковича є яскравим прикладом його унікального стилю.

Музичний матеріал був підібраний, враховуючи основну вимогу сюїти — контрастність музичного матеріалу, а також те, що загальна стилістика повинна зберігатись. Твір емоційно насичений, драматичний, сповнений внутрішньої боротьби та глибоких почуттів — характерних рис мистецтва Станковича.

В «Українській поемі» поєднано глибоку ліричність із внутрішньою напругою, що дуже нагадує сюжетну особливість імпресіоністичної новели «Момент» Володимира Винниченка.

Контрасти між ліричністю та драмою дозволяють створити динамічну зміну пластичних сцен. Прикладом є перехід з 1-го та 2-го повільних епізодів хореографічної сюїти в напружений, стрімкий 3-й епізод погоні, який повністю співпадає з музикою. Музика цієї частини сповнена переживанням та напруженості емоційного стану головних героїв, яскравих акцентів, які підкреслюють атмосферу ворожого лісу.

4-й та 5-й епізоди знову можна охарактеризувати спокійним та виваженим, як в музичному, так і в літературному творі. Панночка і революціонер сплітаються в обіймах у пориві емоцій, відчуття справжнього тихого щастя, проте незабаром головний герой залишається один, а в музиці чутно стихання та смуток.

Музика «Української поєми» має багатопланову емоційність, гнучку форму, образну насиченість і драматичну глибину, що робить її ідеальною

основою для створення хореографічної сьїти — як у класичному, так і в сучасному стилі.

6. Сценарно-композиційний план

Епізод	Виконавці	Світло	Реквізит	Музичний матеріал	Хронометраж
1. Потрапляння політничного в'язня до повітки.	Шехерезада	Затемнення, ніжно жовте світло, на фоні зображення повітки з сіном. (Дод. А)	-	Є.Ф. Станкович «Українська поема»	1хв.10с.
2. Зустріч панночки з революціонером	Панночка та Шехерезада	Повне світло	-	Є.Ф. Станкович «Українська поема»	1хв.20с.
3. Втеча лісом	Прикордонники та головні герої	Яскраве синьо-зелене світло на фоні ліс. (Додаток Б)	-	Є.Ф. Станкович «Українська поема»	2хв.35с.
4. Перетин кордону	Панночка та Шехерезада	Романтичне рожеве світло, теплий промінь на пару, на фоні галявина (Додаток В)	Хустка	Є.Ф. Станкович «Українська поема»	2хв.10с.
5. Прощання	Шехерезада	Затемнення світла, промінь на головного героя.	Хустка	Є.Ф. Станкович «Українська поема»	39с.

Загальна тривалість роботи: 7хв. 54с.

7. Сценографічне оформлення

Костюми:

Панна – легка та ніжна сукня по коліна, світлого молочного кольору, на поясі зав’язана хустка, взуття – балетки.

Шехерезада – легка лляна сорочка бежевого кольору, темні прямі штани, взуття – балетки.

Прикордонники – Повністю чорне облягаюче вбрання.

Освітлення:

1-й епізод - Затемнення, поступово на сцені з’являється ніжно-жовте світло, на фоні зображення повітки з сіном.

2-й епізод – Поступово світло набуває сили.

3-й епізод – сцена відбувається в темному лісі, тому панує кольорова гамма відтінків синьо-зеленого кольору — загальне статичне світло холодних відтінків.

4-й епізод – світло стає дещо приглушеним, романтичним, рожевий промінь на пару. Воно уособлює час тілесних поривань і створює відповідний настрій задоволення.

5-й епізод – Повне затемнення світла, білий промінь на головного героя.

ВИСНОВКИ

Творчий проєкт відтворено у формі хореографічної сьїти «Момент» (за мотивами однойменного твору Володимира Винниченка). Любов і щастя — це те, чого споконвіку прагне досягти людство. Але письменник не був би новатором у порушенні цієї проблеми, якби не спробував розв'язати її по-новому. Винниченко демонструє, що люди інколи втрачають своє щастя не фривольно, підкорюючи свої вчинки суворим критеріям моралі, тим самим вагаються, аби затримати й продовжити його і врешті-решт гублять своє щастя назавжди.

Головна тема хореографічної сьїти виражена цитатою з літературного першоджерела: «Щастя — мить. Далі вже буденщина, вульгарність», оскільки, за Винниченком, щастя полягає у «свободній волі», у відсутності тягара та обов'язків, що часто супроводжують тривалі стосунки. А ідея виражає усвідомлення скороминущості щастя в умовах ризикованої для життя ситуації.

Задум творчого проєкту виник на основі прочитаного та проаналізованого художнього твору В. Винниченка «Момент», а також перегляд театральної вистави «Момент кохання» в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка.

До того ж, сильним поштовхом до створення хореографічної сьїти стала музика легендарного українського композитора Євгена Станковича «Українська поема».

Хореографічна сьїта «Момент» складається з п'яти епізодів, які поєднані однією темою і сюжетом. Побудована сьїта за принципом контрасту з використанням послідовно швидких і повільних темпів танцювальних номерів. В «Українській поемі» поєднано глибоку ліричність із внутрішньою напругою, що дуже нагадує сюжетну особливість імпресіоністичної новели «Момент» Володимира Винниченка. За стилем хореографічна сьїта реалізована завдяки синтезу лексики класичного танцю з елементами вільної пластики тіла, що дає можливість для глибшої та яскравішої передачі хореографічних образів. За жанром робота є лірико-драматичною.

В кінцевому підсумку під час процесу створення хореографічної сюїти «Момент» було виконано ряд завдань, які тісно перепліталися з представленням новизни даного проєкту та його практичним значенням для мистецького кола дійсних та майбутніх балетмейстерів. Проєкт не лише сприяв поглибленню та закріпленню здобутих знань, умінь і навичок, а й дав можливість набути практичного досвіду в роботі з професійними виконавцями, поглибити розуміння процесу сценічної постановки та вдосконалити організаційні й комунікативні здібності. Під час роботи було застосовано комплекс загальних та фахових компетентностей; розкрито ідейно-тематичне та композиційне рішення постановки; сформовано уміння самостійно визначити тему та етапи творчого проєкту.

Робота над проєктом стала важливим етапом професійного становлення, розширила творче мислення та загострила відчуття художньої цілісності й відповідальності за кінцевий результат. Також найголовнішим є те, що кваліфікаційна робота здійснила власну обов'язково поставлену мету – практично реалізуватися на відповідному масштабі сценічного простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бевз М. Аналіз професійних компетентностей під час вивчення дисципліни «Мистецтво балетмейстера» (освітній рівень «бакалавр») Культура і сучасність. 2017.
2. Винниченко В. Момент // Винниченко В. Вибрані твори. — Київ: Наукова думка, 1990. — С. 112–121.
3. Волков І. Теорія музичного театру. — Київ: Музична Україна, 1983. — С. 145–147.
4. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. -160 с.
5. Diener E. Subjective well-being E. Diener : Psychological Bulletin. – 1984. – № 95 (3). – Р. 542–575
6. Зубатов С. Стиль викладання в хореографії. Київ : Ліра-К, 2019.
7. Коваленко Г.О. Григорій Сковорода, його життя і твори : Полтава «Печатне діло», 1919. -56 с.
8. Колногузенко Б.М. Мистецтво балетмейстера : Харків, ХДАК, 2007. -81с.
9. Погоріла М.С. Трансформація класичного танцю в авторському балетному театрі Олексія Ратманського: кафедра театрознавства КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого, 2017. -69 с.
10. Рехвіашвілі А.Ю., Білаш О.С. «Мистецтво балетмейстера», навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. -152 с.

Інтернет джерела:

11. Українська мова та література, підготовка до ЗНО і не тільки.
[URL:https://search.app/t6kDnk2RsYtMw7Dt5](https://search.app/t6kDnk2RsYtMw7Dt5)
12. «Момент кохання» за твором Володимира Винниченка
[URL:https://ft.org.ua/performances/moment-koxannia](https://ft.org.ua/performances/moment-koxannia)

ДОДАТКИ

Додаток А

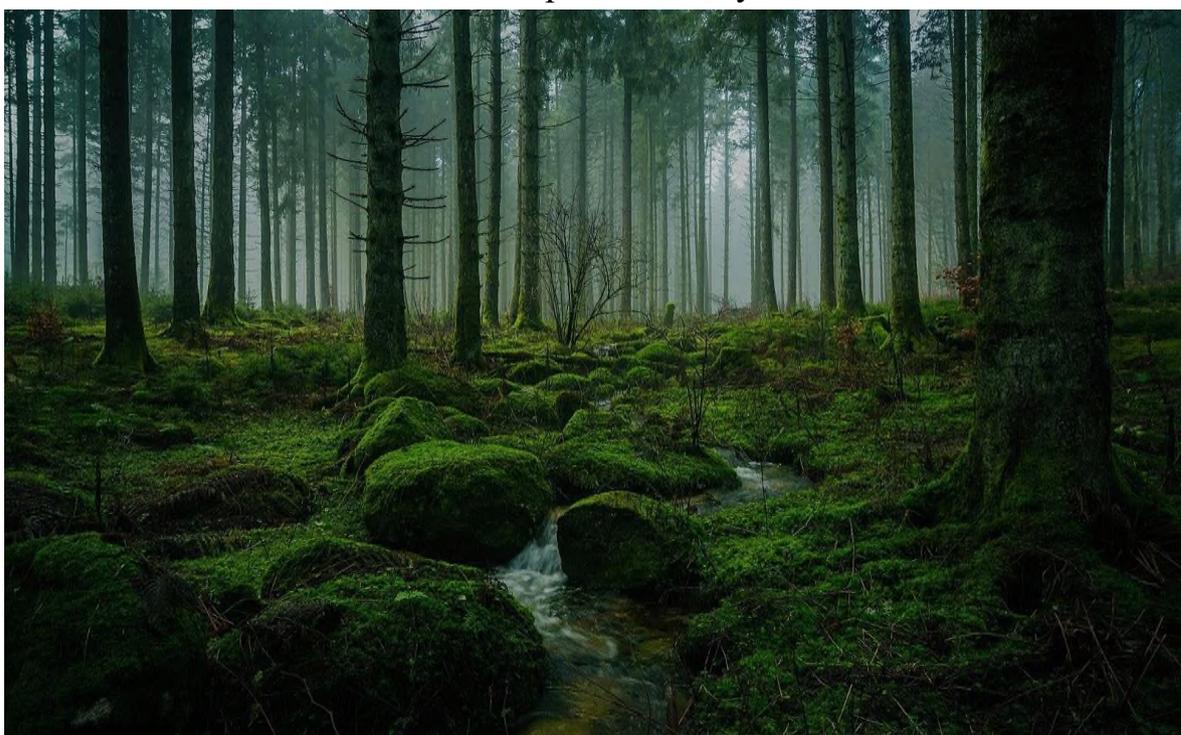
Зображення повітки з сіном

URL: <https://es.vecteezy.com/foto/24608305-granja-heno-almacenamiento-instalaciones>

Додаток Б

Зображення лісу

URL: <https://images.app.goo.gl/ZGVX6Bo6f9UA9RFG8>

Додаток В**Зображення галявини**

URL: <https://images.app.goo.gl/cnwp2jZtayeccqJHA>